

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

9.439

Szerző:

Cím: Elpusztított géporiások

Forrás:

Az Ujság

Bp.
(Hely)

1921. 10. 26
(Idő)

(Köt. ... dal)

Nyelv

Idő

"1921"

Személy

Helvszám

Elpusztított géporiások.

Éjszakai támadás az Athenaeum nyomdája ellen. — Kézigránáttal felrobbantott rotációs gépek. — Sok milliós kár. — Az Est kiadóhivatalát lerombolták.

Tisztelettel bocsánatot kérünk lapunk előfizetőitől, olvasóitól és minden barátjától azért a szokatlan késedelemért, a melylyel ma délelőtt ujságjokat kézhez kapták. Három órával a rendes időn túl siethettek csak szét kihordóink, a vidéki posta is nagyobbreszt lekészt, s magának a lapnak is szépséghibája van: az egyik oldal üresen tatong az olvasó felé.

Mélyen sajnálatos, fájdalmas esemény okozta ezeket a szokatlan bajokat, a mikért ismételt szíves elnézést kérünk. Az történt az elmúlt éjszaka, hogy negyed három órákor nagyobb csapat kézigránátokkal felfegyverzett fiatalember jelent meg az Athenaeum épületének kapuja előtt és becsöngetett. Az éjszakai portás jóhiszeműen kaput nyitott. Nyomban

és ráparancsoltak, hogy mutassa meg a géptermet. A megijedt öregember egy-két pillanatig szabadkozott, aztán szepegve szót fogadott. A házat ellepték a támadók. Tervszerűen, gyorsan végezték a munkájukat. Az egyik csoport egy-kettőre elvágta a telefonvezetékeket, s elpusztította a tüzelő-készüléket, nehogy valakinek eszébe jusson a tüzoltókat fellármázni. Más csoport a lépcsőkön özönlött fel, s egy rakásba terelte az épületben lévő szedőket, munkásokat, gépmestereket, öntőket, korrektorokat. Őrizték őket, le se szóval, se tettel nem bántották senkit.

A harmadik csoport parancsot adott, hogy vezessék őket a gépterembe, a hol a villamos motorok dolgoznak és hajtják a hatalmas géporiásokat. Ott rotációs áll a teremben. Az olvasók közül

nyilván a legtöbb még nem látott rotációs gépet. Valami nagyszerű, hatalmas, tiszteletet parancsoló alkotás egy ilyen körforgógép. A gépmesterek csak kalaplevévé közelednek egy-egy ilyen gépfejedelemhez, ha törölgetik, gyengéd kézzel szírogatják, ha emlegetik, csak »kegyelmes urnak« szólítják.

Emeletes gépek, ragyogók, csodálatosak. Az egyik oldalukon a tiz-huszméteres papiroskorong forog, a papir végigfut hengerek, korongok, síkok felett és körül, s a gép végén pillanatról-pillanatra röpül ki a kész 16, 32, 48' vagy akár 64 oldalas kész, összehajtogatott ujság.

A ki munkában nézi az ilyen csodás alkotást, hódoló meghatottság vesz erőt a lelkén. Szédülve néz fel az emberi lángelme nagyszerű művére. A »kegyelmes ur« a kultúra lokomotívja; a tudás és fejlettség és műveltség repülőgépe.

És előáll egy bőrkabátos, nyirothajuszu legény s kiadja a parancsot:

— Megindítani a gépeket!

Es odaszól a környezethez:

— Akkor biztosabban és gyorsabban lehet vele végezni.

Es felkapaszkodik a gép karzatára és onnan parancsol:

— Vasdarabokat bele, kalapácsot, feszítőrudat.

A forgó szörnyeteg magával ragadja a torokába dobott vasakat recsegés, ropogás és — megáll a gép, hogy soha többé meg ne indulhasson.

Negy géporiás, a munka a tervezéséhez lángész kellett, a minék a megépítése ezer kéz másfel vagy kétéves munkája, a mi ma milliókba kerül, s nem is kapható ma ebben a szegény országban, — szinte percek alatt örökre tönkretettek.

S hogy teljes legyen a pusztítás munkája, mindenik gép alatt kézigránátokat robbantottak fel. É svégezetül felrobbantották a hajtómotort is. És mint a kik jól végezték a dolgukat, alig egyórai tevékenység után békén eltávoztak.

Még csak Az Est kiadóhivatalába siettek, feltörték a vasredőnyt és elpusztították a berendezést, összetépték a könyveket, bezúzták az ablakokat, — semmiség: alig egy-két millió...

A reggeli órákban nyilván már otthon voltak és békén aludtak.

Marinovich Jenő főkapitányhelyettes a legszigorubb vizsgálatot indította meg a tettések kézrekerítése érdekében...

Ismételtlen bocsánatot kérünk az olvasótól, hogy csak elkésvé jelenhettünk meg. És az elmaradt hatodik oldalért is elnézést kérünk. Ez is felrobbant a kézigránátok munkája közben. (Ezen az oldalon volt megírva a budaörsi csatározás két napja, s itt volt a hírvótát eleje is.)

A ki véletlenül egyáltalán nem kapta volna meg október 25-iki lapunkat, szíveskedjék panaszával a kiadóhivatalhoz fordulni, a mely nyomban megküldi a hiányzó lapot.

A ma hajnali rombelések ügyében kihallgatták azokat a rendőröket, a kik a helyszínén teljesítették szolgálatot. Az eddigi nyomozásnak azonban semmi eredménye nincs. Ma éjszaka erős és főként katonai őrsjáratok éjzirkálnak az egész városban, azzal a szigorú utasítással, hogy a legcsekélyebb csoportosulást is azonnal oszlassák szét.

A Magyarországi Grafikai Főnökegyesület kebelébe tartozó lapnyomdák ma délután értekezletet tartottak, a melyen elhatározták, hogy a miniszterelnökhöz holnap délelőtt küldöttségileg fordulnak s kérik, fogják, hogy a közrend és a magántulajdon védelme érdekében tegye meg a legmeszebbmenő intézkedéseket a nyomdaüzemek

védelmére. Hivatkozni fognak arra, hogy a nyomdaüzemek erőszakos lerombolása a munkásoknak százait teszi kenyértelenné akkor, a mikor a nyomdatulajdonosok éppen a napokban vállaltak magukra a munkásokkal szemben béremelés czimén olyan újabb terheket, a melyek évente több mint negyven millióra rúgnak. A nyomdavállalatok és a lapvállalatok ezzel a béremeléssel akarják a munkásaik helyzetét legalább némileg megjavítani. Egyben elhatározták a nyomdavállalatok, hogy abban az esetben, ha egyes nyomdáknak erőszakos rombolások történének, a melyek valamely lapnak megjelenését megnehezítenék vagy megakadályoznák, a többi nyomdavállalat az illető lapot vagy lapokat, azoknak politikai pártállására való tekintet nélkül, kifogja szedetni és ki fogja nyomtatni.